

музична нота зливається з рухами танцівників, створюючи печальну і прекрасну атмосферу. В цій атмосфері яскравіше виявляється туга мандрівників за рідним містом, виражена рухами танцівників.

总的来说，《乡愁无边》是一部成功唤起观众乡愁情感的舞蹈作品。通过深情的舞蹈语言和巧妙的编排构思，舞者成功将那份无边无际的乡愁情感呈现给了观众。

4. В цілому «Безмежна ностальгія» — танцювальний твір, що захоплює настроєм настальгії глядацький зал. Завдяки вдало і майстерно підібраній танцювальній мові танцівники подарували глядачам безмежну ностальгію.

УДК 791.83

Д. І. ШАРИКОВ, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри циркових жанрів факультету сценічного мистецтва Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва

ТРЮКОГРАФІЯ В КОНТЕКСТІ ЦИРКОВОЇ РЕЖИСУРИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СПЕЦИФІКА

У тезах визначено циркологічний принцип трюкографії у цирковій режисурі. Розкривається особливість та характерні складові трюкографії сьогодення. Аналізується роль трюкографа.

Ключові слова: циркологія, циркові жанри, трюкографія, циркова режисура.

Розвиток трюку здійснюється поетапно, аналогічно до росту рослин. Посадити зерно у землю – це ідея. Тоді зародок-ідея проростає і розвивається, перетворюється на трюкову подію, це «витівка», досягає свого найкращого стану, і тоді цей трюк надалі цвіте, а потім засихає. Але воно запам'ятовується як подія у пам'яті. Майстерність показує, як вивчити та побачити найяскравіші трюки, а також пояснити їх у змішаних схемах трюків.

Художню форму трюки набувають тоді коли вони: певним чином створені, наділені змістовністю, грамотно організовані і емоційно забарвлені. За допомогою трюкової мови можна передати фактично всі людські емоції, почуття та історії. Трюки, можуть бути настільки виразні, що не потрібно жодного вимовленого слова. Інакше кажучи, щоб трюки стали «мовою» перед ними повинна стояти завдання – в ім'я чого вони виконуються. Невербальний виступ дає можливість охопити більшу кількість глядацької аудиторії і дозволяє розповідати історії які, спонукають фантазувати в незалежності від мови. Виконавець натякає, передає шифр трюкового змісту в пластичних, мінливих, збірних, образах, а глядач додумує.

Далеко не завжди його влаштовує однозначне трактування, без можливості участі його індивідуального підходу до розуміння побаченого. Це почуття схоже з роздивлянням полотна талановитого художника. Картина одна, але кожен дивиться на неї і осмислює по своєму. Тоді виникають риторичні питання! Де міститься сенс виступу? В голові виконуючого, глядача або в голові того хто створює виступ ?! Якщо співтворчості глядача з виконавцем відбулася то це підтверджує той факт, що попередня, так би мовити «домашня» робота, була проведена, і всі необхідні акценти у виступі були розставлені в потрібній послідовності. Один і той же виступ глядачі, можуть сприймати зовсім по різному. І якщо вони раптом почнуть його переказувати, один одному, то може здатися, ніби вони взагалі дивилися різні виступи.

Трюкограф – (від франц. Truc – фокус та лат. Grapho – пишу) – трюкове написання. Це автор і постановник трюків і трюкових форм (трюкограм) у виступах. Він створює систему трюків в сценічних просторах і підпорядковує їх основній ідеї яка розкриває характери, взаємини і образи. Принцип полягає в створенні індивідуального трюкового стилю, сформованого на основі

особистої унікальності людини, складу тіла і специфічних, що належать тільки йому особливостей з урахуванням вимог обраного ним жанру виконання. Результатом діяльності трюкографа можна вважати створення трюків емоційно забарвлених і наповнених образністю. Він також є трюковим стилістом, психолог і маркетолог в одній особі. При необхідності вигадує унікальний реквізит або неординарно оновлює вже існуючий. Він втілює ідею режисера, аналізує цільову аудиторію і адаптує трюкографічні рішення під раніше зроблених розрахунків. Розробляючи цілісний трюкографічний образ, куди входять: зовнішній вигляд трюку, його зміст та манера виконання.

Яка ж різниця між цирковим режисером і трюкографом? По-перше, не всі режисери трюкографи, так само як і не всі трюкографи повноцінні режисери. Цю професію плутають з режисером – постановником, хореографом, каскадером, тренером чи педагогом конкретного жанру. Режисери які добре вигадують глобальні концепції та сюжети, інколи не справляються з якимись короткими і яскравими мізансценами, в яких необхідні ті чи інші трюки для розвитку ідеї. Для таких завдань вони знаходять спеціально навчену людини. Ця людина швидше за все буде фахівцем якоїсь суміжній професії. Ось він і береться втілювати режисерське завдання в міру своїх знань і можливостей. Якщо ви режисер і основну масу трюків, для малих або великих форм, створюєте і втілюєте ви самі, то ціни вам немає!

У професії трюкографії можна виділити два основні підходи:

1. Винахідник.
2. Компілюючий.

Це два різних підходи і далеко не завжди вони обидва притаманні одній людині.

Трюкографія – особлива прикладна складова циркової режисури. Яка створюється трюкографом за допомогою певної побудови нових чи оновлених трюкограм. Демонстрація глядачеві

шляхом показу циркових трюків. Це спілкування виконавця – артиста цирку з глядачем, який дивиться цирковий номер чи програму трюковою мовою конкретного циркового жанру – акробатики, повітряної гімнастики, еквілібристики, жонглювання, ілюзії, клоунади. Трюк у цьому випадку виступає як основа, яка допомагає чітко проявити індивідуальність виконавця, розкрити його емоції та почуття у виступі, а також продемонструвати унікальність побудови трюкових комбінацій та їх семіотичне значення.

Інструментарієм такого впливу є трюки та трюкограми (трюкові комбінації), які мають широкий діапазон засобів передачі інформації. Надалі вони інтегруються у повноцінний виступ. Пріоритетом стає не демонстрація винятково спритності, відваги та бездоганного володіння певним жанром, а створення на їх основі повноцінної образної розмови виконавця з глядачем мовою жанрового вміння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Львова І. Циркова режисура та шоу-бізнес у полі розважальної галузі. *Роль PR у просуванні циркового шоу*. Київ. АРТ-платФОРМА, 2021. № 3. С. 85–106.
2. Романенкова Ю. До питання про місце циркознавства у сучасній українській гуманітаристиці. *Сучасні тенденції розвитку науки*. 2018. № 4. С. 150–153.
3. Orel D. Aerial gymnastics – cord-de-parille: formal, technical the signs. *Paradigm of Knowledge*. 2018. 5 (31). P. 124–132.
4. Sharykov D.I., Orel D.V., Herasymenko K.M. Features of the specificity and uniqueness of the contemporary Canadian Cirque du Soleil in the context of circology research. *ART-platFORM*, 2023. № 7. С. 344–358.
5. Ludmila Shevchenko. Current status of circus direct ion and its adaptation in the educational process of a Higher Educational Institution in the field of Culture and Art. *Modern methods of applying scientific theories*. Lisbon, Portugal, 2023. P. 46–49.